

Enakomerno popešeno-pojemajoče gibanje

Gibanje je pospešeno, če se hitrost spreminja s časom. Enakomerno pospešeno gibanje je gibanje, pri katerem se hitrost enakomerno povečuje in je pospešek stalno-konstanten. Pospešek je enak količniku med spremembo hitrosti in časom, v katerem se je ta sprememba zgodila.

$$a = \Delta v / t = v_{\text{končna}} - v_{\text{začetna}} / t$$

Sprememba hitrosti je razlika med hitrostjo, ki jo ima telo na koncu obravnavanja gibanja in začetno hitrostjo. Enota za pospešek je m/s^2 in nam pove kolikšen je prirastek hitrosti v časovni enoti.

Če se hitrost zmanjša govorimo o pojemku. Pojemek ima negativni predznak - in nam pove, da se hitrost manjša (npr. zaviranje avtomobila). Če je pospešek enak nič, ne govorimo več o pospešenem gibanju ampak o enakomernem saj se tedaj hitrost ne spreminja.

NALOGE - rešuj zvezek!!

1. Vojaško letalo enakomerno pospešuje po letališki stezi. V 2s se mu hitrost poveča iz 0 m/s na 90 km/h .
  - a) Kolikšen je pospešek letala?
  - b) V kolikšnem času doseže hitrost 270 km/h ?
  - c) Kako dolgo pot prevozi letalo po letališki stezi v prvih 4 sekundah?
  - d) Nariši diagram $v(t)$, $s(t)$, $a(t)$
2. Mateja začne voziti avtomobil enakomerno pospešeno in v 10 sekundah prevozi 125 m dolgo pot. Z doseženo hitrostjo nato vozi pol minute. Nato začne enakomerno zavirati in med ustavljanjem prevozi 62.5 m.
  - a) Kolikšno pot prevozi Mateja?
  - b) Koliko časa potrebuje Mateja, da prevozi celotno pot?
  - c) Nariši graf $v(t)$, $a(t)$
3. Dušan začne z motorjem pospeševati. Po 13 sekundah ima hitrost 52 m/s . Kolikšen je njegov pospešek?
4. Miha teče enakomerno pospešeno. V 10 sekundah doseže hitrost 36 km/h . Kolikšne je njegov pospešek?
5. Petra vozi avtomobil s hitrostjo 108 km/h . Kolikšen mora biti pojemek, da se ustavi v 6 sekundah

6. Pes hodi s hitrostjo 1 m/s . Nato začne teči enakomerno pospešeno in po 4 sekundah gibanja doseže hitrost 7 m/s . Kolikšen je njegov pospešek? Kolikšno pot preteče v teh 4 sekundah?

7. Kombi pospeši v 15 sekundah od hitrosti 10 m/s na hitrost 144 km/h . Kolikšen je pospešek kombija?

8. Kolesar opazi na cesti luknjo in začne zavirati s stalnim pojemkom -1.2 m/s^2 . Ustavi se v treh sekundah.

- Kolikšno hitrost ima kolesar pred zaviranjem?
- Kolikšno pot prevozi od zaviranja do zaustavitve?

9. Potniško letalo ima pospešek 4 m/s^2 . Kolikšno hitrost doseže po 7 sekundah enakomernega pospeševanja? Kolikšno pot opravi po pisti?

10. Lojze pelje tovornjak s hitrostjo 16 m/s . Nato začne zavirati s pospeškom, -2 m/s^2 . V kolikšnem času se ustavi?

11. Vlak miruje na postaji. Gibati se prične s pospeškom 1 m/s^2 .

- Po kolikšnem času doseže hitrost 72 km/h ?
- Kolikšno pot prevozi v tem času?
- Nariši graf $s(t)$, $v(t)$, $a(t)$

12. Marta prične voziti avtomobil enakomerno pospešeno. Vsako sekundo se ji hitrost poveča za 3 m/s .

- Nariši graf $v(t)$, $a(t)$
- Kolikšna je njena hitrost po 3.5 s ? (z modro označi na grafu)
- Kdaj ima hitrost 15 m/s ? (z rdečo označi na grafu)

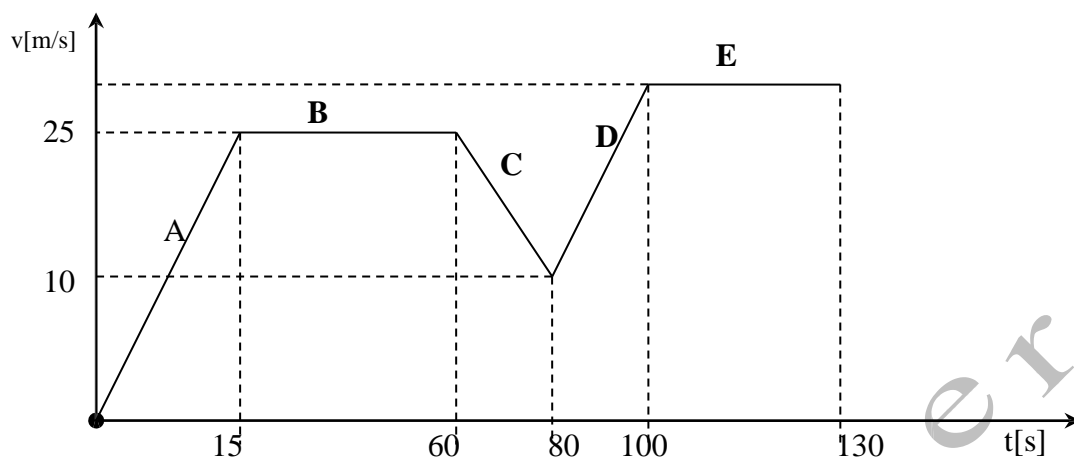
13. Primož vozi traktor s hitrostjo 10 m/s . Nato 4 sekunde pospešuje s pospeškom 0.75 m/s^2 .

- Kolikšno hitrost ima ob koncu pospeševanja?
- Kolikšna je povprečna hitrost?

14. Letalo pristane s hitrostjo 28 km/h . Med zaviranjem po letališki stezi se mu hitrost vsake 4 sekunde zmanjša za 32 m/s .

- Po kolikšnem času se ustavi?
- Kolikšno pot opravi med ustavljanjem?
- Nariši graf $v(t)$, $a(t)$ in $s(t)$

15. Narisan je diagram $v(t)$:

Namig: Končna hitrost na odseku D je poljubna. Oceni kolikšna je: _____ in to hitrost upoštevaj pri izračunih!

a) Kolikšno pot prevozi telo v 130 sekundah?

b) Kolikšni so pospeški v:

A _____

B _____

C _____

D _____

E _____

c) Kolikšno pot prevozi telo v 115 sekundah?

č) Kakšno gibanje je v:

A _____

B _____

C _____

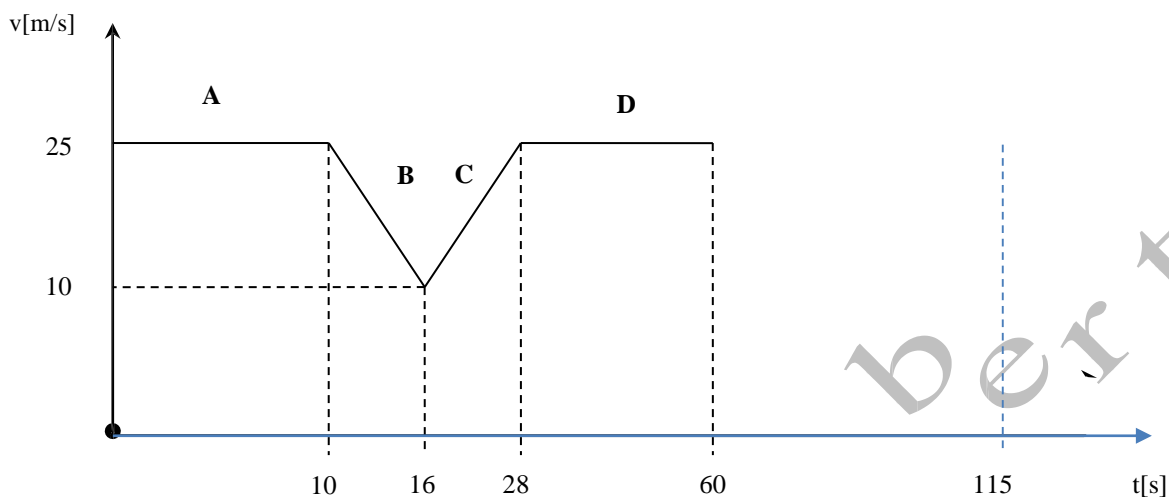
D _____

E _____

c) Nariši diagram $a(t)$!

Dodatna naloga: Kolikšen bi moral biti pospešek v D, da bi bila celotna opravljena pot 3500m? Namig: pot v odsekih A,B,C se ne spremeni! [$1,67\text{m/s}^2$]

16. Vlak vozi kot prikazuje diagram $v(t)$:

a) Kolikšno pot prevozi telo v 60 sekundah?

b) Kolikšni so pospeški v:

A _____

B _____

C _____

D _____

c) Kakšno gibanje je v:

A _____

B _____

C _____

D _____

d) Kolikšna je povprečna hitrost do 60 s?

e) Nariši diagram $a(t)$!

f) Kolikšno pot bi prevozilo telo po 115 sekundah, če je njegova hitrost v D nespremenjena-doriši v diagram?